

Závěrečná zpráva za studijního pobytu v ruském městě Tomsk

Martin Mego

Martin Pilous

V akademickém roce 2013/2014 jsme se zúčastnili studijního pobytu na Tomské polytechnické univerzitě. Konkrétně se jednalo o tříletý program Double Degree, kdy studenti absolvují první rok na FELu v Praze, druhý rok v ruském Tomsku na TPU a na závěrečný rok se opět vrátí do Česka. Sice se magisterské studium prodlouží o rok, ale výhodou jsou dva tituly - Ing. z Prahy a MSc. ze Sibíře - a samozřejmě spousta nových zážitků a zkušeností.

Před odjezdem

Doporučujeme nekupovat si žádné zimní oblečení, které byste už nevladli. Na Sibíři jsou na svoji zimu pochopitelně velmi dobře připraveni. Výběr zimního vybavení je tam širší, ceny stejné nebo i nižší než u nás. Nicméně kvalitativní rozdíl až tak velký není a pokud již vlastníte kvalitní péřovou bundu, je zbytečné kupovat novou.

Z administrativy na vás bude čekat především vyřízení ruského víza. To není nic náročného, jen jsou na ambasádě většinou nepříjemné fronty, takže se vyplatí přijít brzy ráno. Vyřízení trvalo 10 dní, ale za poplatek mají i rychlejší variantu.

Také se určitě na konci akademického roku stavte u studijní referentky, aby vám do indexu a do KOSu zapsala pobyt v zahraničí.

Po letenkách je nejlepší koukat co nejdříve a hlavně z různých letišť. Sledovat se vyplatí i letiště jako jsou Brno, Pardubice, Drážďany nebo Vídeň. Nejlevnější jednosměrné letenky začínají na osmi tisících. Přestup je vždy v Moskvě.

Po příletu

Na letišti nás spolu s dalšími přiletěnými studenty vyzvedával zástupce univerzity, který nám pomohl vyřídit všechny nezbytné byrokratické formálnosti a ubytoval nás. Mile nás překvapilo vřelé přijetí od místního studentského klubu, který si dal za úkol právě pomáhat studentům z ciziny. Ti nám poradili vše nezbytné pro přežití: kam si jít koupit jídlo nebo zaplatit za internet, kudy do školy, kde najdeme jídelnu, bankomat nebo hospodu.

Poměrně klíčovou se ukázala znalost alespoň pár slov z ruštiny. Místní cizí jazyky příliš neovládají a i základy angličtiny tu znají téměř výhradně vysokoškoláci. Naštěstí pro nás Čechy je ruština jazykem slovanským, tedy podobným našemu, a tak jsme se poměrně rychle naučili komunikovat, k čemuž nám pomohl i letní jazykový kurz, který TPU pořádala.

Ubytování

Mezinárodní kolej, kde bydlela většina evropských studentů, včetně nás, je opravdu příjemná. Se Strahovem se to nedá ani srovnat. Dvojpokojové buňky pro tři lidi se společným sociálním zařízením, byly velké a slušně zařízené. Pravda, ubytování zde nebylo z nejlevnějších, ale k tomu byla koneckonců stipendia určena. Samostatný pokoj vyšel na 8800 rublů a postel v dvoumístném pokoji na 6700 rublů měsíčně. Vzhledem k alternativám to považuji za dobře utracené peníze.

Tomsk má zhruba půl milionu obyvatel a je skutečně studentské město. Nachází se zde pět univerzit a ty zřejmě zajišťují obživu celé oblasti. Město je hezké a kupodivu nepůsobí až tak exoticky, jak jsme čekali. Najdete tu samozřejmě jisté architektonické rozdíly, ruský styl je dost typický, ale i tak bychom si mohli vcelku snadno splést s nějakým českým průmyslovým městem.

Studium

Úroveň studia na Tomské polytechnické univerzitě je vysoká, zhruba na úrovni FELu. U cvičících a přednášejících se těší velké oblibě zadávat různé individuální práce, protokoly a semestrální projekty, takže budete často pracovat doma. V Rusku funguje šestidenní pracovní týden, čili hodiny můžete mít i v sobotu dopoledne. Všechny budovy, kde se budete učit, jsou nedaleko od koleje. Dojdete do nich za 5 až 10 minut pěšky, což se hodí především v zimě.

Po ukončení semestru si zkontrolujte správnost absolvovaných předmětů. My jsme měli na výstupním listě jeden předmět navíc a jeden nám naopak chyběl.

Stravování

V samé podstatě je ruská kuchyně podobná té naší, jen není moc pestrá. Jídlo nejčastěji tvoří nějaké maso ve formě přírodního řízku, karbanátka nebo nudliček a k němu příloha (bramborová kaše, těstoviny, rýže, pohanka). K tomu si můžete vybrat z mnoha různých polévek a zákusků. Ke klasickým ruským jídlům patří boršč, pelmeni (jako ravioli) nebo bliny (palačinky).

Vzhledem k množství přistěhovalců ze Střední Asie je zde velké množství uzbeckých restaurací, tzv. uzbeček. Jejich nabídka se vyznačuje především velkými kusy masa, zeleniny a tlustými domácími nudlemi.

Kromě ruské a uzbecké kuchyně zde člověk může najít i evropské, americké a japonské restaurace, nicméně ceny jsou v porovnání s ostatními možnostmi trochu vyšší. Ale hlavně, proč jíst italskou pizzu v Rusku?

My jsme se stravovali nejčastěji v jídelnách, které bývají v každé větší školní budově a také přímo v přízemí naší koleje. Cena oběda vyjde zhruba na stejné peníze, jako v naší menze. Jen porce jsou trochu menší. Další studentskou možností jsou již zmiňované uzbečky, jedna byla pár metrů od naší koleje.

Nutno podotknout, že zdejší jídlo rozhodně nepatří k nejlehčím, je často velmi tučné a snad vše obsahuje majonézu a kopr. To je však kompenzováno velikostí porcí. Běžný velký talíř jak jej známe, se na Sibiři prakticky nevyskytuje, protože průměrný Rus si není schopen ani představit efektivní použití tak rozměrného talíře.

Sportovní vyžití

Rusové jsou sportovně založení, o tradiční možnosti zde není nouze. Hned v přízemí koleje je malá tělocvična s několika činkami, kterou je možno využívat každý den bezplatně. Ve městě je i několik fitness center ve stylu našeho Holmes Place nebo World Class.

Sibiř přímo vybízí k zimním sportům. Je možné zapsat se například na tělocvik, kde budete běhat kolem Tomsku na lyžích. V Akademgorodku (na předměstí) je malinkatý kopec na sjezdové lyže, ale ten je opravdu vhodný jen pro úplné začátečníky. Zkušenějším lyžařům doporučujeme zajet si do nedalekého Šeregeše, který je na ruské poměry co by kamenem dohodil a leží asi 10 hodin cesty autobusem od místa bydliště. Středisko je velikostně něco mezi našimi horami a rakouskými Alpami. Zajímavostí je, že v lyžařském centru operuje asi 5 různých společností a všechny mají vlastní skipasy, které nejsou s ostatními kompatibilní.

A samozřejmě brusle. Jakmile začnou stálé mrazy, otevřou se v Tomsku venkovní kluziště, kde se můžete za nevelký peníz sklouznout. Velmi romantický zážitek je zaletět si v zimě do Moskvy a zabruslit si přímo na Rudém náměstí.

Zima

Sibiřská zima je natolik známá, že si zasloužila vlastní nadpis. Zima není, jak by se mohlo zdát, pouze v zimě, ale mrzne tam skutečně půl roku. V Tomsku není zrovna teplo. Nejnižší teploty zde můžou být až -50 stupňů, přičemž naše zima byla jedna z nejteplejších, proto jsme zažili jen -40. To jsou však spíše extrémy, teplota se zpravidla pohybovala mezi -20 až -25. Pořád jsme vás neuklidnili?

Návrat

Co říci závěrem? Ukázalo se, že rok je vcelku ideální čas na poznání nového. Kdybychom odjížděli po půl roce, měli bychom pocit, že jsme si to všechno ještě nestihli pořádně užít. A na druhou stranu, kdybychom tam byli déle, už bychom se pravděpodobně začínali nudit.

Původně jsme plánovali spojit odjezd s procestováním větší části Ruska, leč bohužel kvůli nedorozumění s našimi vízy jsme museli naše plány trochu předělat. I tak jsme ale navštívili několik velkých měst, vyzkoušeli si několikadenní cestu vlakem po Transsibiřské magistrále a vůbec se koukli po nejbližším okolí (několik tisíc kilometrů).

Před odjezdem bylo nutné vyřešit poměrně dost úředních záležitostí - ukončení studia, rušení bankovních účtů, zaplacení všech závazků, objednání odvozu na letiště a samozřejmě rozloučení se s přáteli. Seznámili jsme se tam s mnoha lidmi, jen co je pravda, takže i postupné loučení s místními jakož i se studenty z jiných zemí, zabralo několik dní.